

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **N. N. A.**, bytem M. 4, Brno, zastoupený Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské nám. 5, Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 4.3.2015, č.j. 301327/2015-KKM,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 4.3.2015, č.j. 301327/2015-KKM, a rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 19.12.2014, č.j. 1914/2014-HANOJ, **jsou nicotná.**
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11 228 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Marka Sedláka, advokáta se sídlem Příkop 8, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 4.3.2015, č.j. 301327/2015-KKM, kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „velvyslanectví“) ze dne 19.12.2014, č.j. 1914/2014-HANOJ, kterým bylo zastaveno řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“), spojené se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169 odst. 14 zákona č. 326/1999 Sb. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobcem uváděný důvod pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, který spočíval v tom, že se mu opakovaně nepodařilo přihlásit se do systému VISAPPOINT, není natolik závažný, aby mohl být považován za důvod hodný upuštění od osobního podání žádosti.

Závěry žalovaného nyní žalobce napadá podanou žalobou.

I. Shrnutí argumentace žalobce a žalovaného

Žalobce namítá, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, přičemž podrobnou argumentací brojí proti požadavku, aby každý občan Vietnamu žádající o dlouhodobý pobyt byl nucen registrovat se v systému VISAPPOINT. Poukazuje na to, že někteří žadatelé se o registraci neúspěšně pokoušejí již více než 3 roky a že nejsou stanovena žádná pravidla pro registraci do systému. Takový postup nese znaky porušování zákona č. 326/1999 Sb., neboť fakticky brání podání žádosti o dlouhodobý pobyt, a dále vykazuje znaky diskriminace na základě státní příslušnosti, kterou výslovně zakazuje čl. 18 Smlouvy o fungování Evropské unie a Listina základních práv a svobod. Žalovaný se přitom argumentací žalobce k této otázce vůbec nezabýval.

Žalobce dále namítá, že výrok usnesení velvyslanectví obsahuje odkaz na nesprávné ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a dále poukazuje na svoji složitou rodinnou situaci. Žalobce uvádí, že v České republice žije jeho manželka, která čeká narození dítěte. Žalobce se obává, že pokud vycestuje z ČR a pokusí se požádat o dlouhodobý pobyt prostřednictvím velvyslanectví, nepodaří se mu již vrátit ke své ženě a dítěti, což se stalo několika jeho spoluobčanům.

S ohledem na výše uvedené žalobce navrhuje, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na svém procesním stanovisku žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobce, že napadené rozhodnutí je v rozporu se zákonem, a má za to, že tvrzení žalobce ohledně fungování systému VISAPoint nejsou ničím podložena. Důsledky nemožnosti zaregistrování jsou dány objektivně kapacitními důvody. Na velvyslanectví v Hanoji je podle žalovaného konstantně přijímán třetí nejvyšší počet žádostí o dlouhodobá víza na celém světě. Stěží tak lze podle žalovaného hovořit o jakékoli diskriminaci.

Žalovaný proto navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout; také žalovaný setrval na svém procesním stanovisku po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí velvyslanectví je stíženou zásadní vadou, k níž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti. Touto vadou je nedostatek věcné příslušnosti velvyslanectví rozhodnout o žádosti žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, se kterou žalobce spojil žádost o upuštění od osobního podání žádosti. Tato vada pak zasáhla i rozhodnutí žalovaného, který postup velvyslanectví jako zákonný potvrdil.

Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že nicotný je správní akt, který trpí natolik intenzívními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí nelze považovat. Jde o vady, které jej činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo o jiné vady, pro něž jej nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepříslušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost) či požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné.

V daném případě žalobce podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny podle § 42 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb. spojenou se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169 odst. 14 zákona č. 326/1999 Sb.

Podle § 165 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb. ministerstvo v rámci působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území a jejich vycestování z tohoto území rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu. Ministerstvem je ve smyslu legislativní zkratky dle § 1 zákona č. 326/1999 Sb. Ministerstvo vnitra.

Jak vyplývá z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30.5.2017, č.j. 7 Azs 227/2016, č. 3603/2017 Sb. NSS, zastupitelský úřad jako správní orgán ani Ministerstvo zahraničních věcí nejsou věcně příslušné k vydání rozhodnutí v řízení o žádostech o pobytová oprávnění podle § 165 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb.

„Postup podle § 170 odst. 2 věty druhé nebo podle § 169 odst. 16 věty druhé zákona o pobytu cizinců (tedy upuštění od povinnosti osobního podání žádosti) oproti tomu je pouze podkladem pro správní orgán disponující kompetencí rozhodnout o žádosti, aby posoudil, zda žádosti nesplňující zákonem předepsanou náležitost lze vyhovět, zamítnout ji, anebo zda je důvod pro jiné rozhodnutí. Takovýmto správním orgánem je Ministerstvo vnitra, které zejména rozhoduje o udělení dlouhodobého víza, o prodloužení doby pobytu a platnosti dlouhodobého víza podle § 165 písm. c) zákona o pobytu cizinců, rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu podle § 165 písm. j) zákona o pobytu cizinců a taktéž rozhoduje o vydání zaměstnanecké karty a modré karty, o prodloužení nebo zrušení její platnosti a uděluje souhlas se změnou zaměstnavatele nebo pracovního zařazení držitele zaměstnanecké karty nebo modré karty podle § 165 písm. n) zákona o pobytu cizinců. Doslovné znění citovaných ustanovení by na první pohled mohlo svádět k výkladu, že Ministerstvo vnitra rozhoduje pouze v případech, kdy víza uděluje nebo povolení k pobytům vydává, a nikoli v případech, kdy žádosti o tyto pobytové tituly zamítá či ve věci žádostí rozhoduje jiným způsobem. Takový výklad je však zjevně neudržitelný, neboť samotný zákon o pobytu cizinců přímo počítá s nevyhovujícími (zamítavými) rozhodnutími Ministerstva vnitra (§ 56 zákona o pobytu cizinců u neudělení dlouhodobého víza). Ustanovení § 165 písm. c), j) i n) téhož zákona je tedy třeba vykládat tak, že Ministerstvo vnitra má ve věcech tam vymezených kompetenci k rozhodování jakýmkoli způsobem. A contrario z toho v nyní projednávaném případě plyne, že zastupitelský úřad jako správní orgán prvního stupně ani Ministerstvo zahraničních věcí jako orgán odvolací nejsou v případech, kdy se rozhoduje ve věcech žádostí o zaměstnaneckou kartu, která je zvláštním typem povolení k dlouhodobému pobytu, vůbec věcně příslušné k vydání rozhodnutí, jímž se řízení o žádosti končí, čítaje v to i případné usnesení o zastavení řízení podle § 66 správního řádu, pokud by ve věci vůbec připadalo v úvahu jeho vydání. K jakémukoli rozhodnutí, jímž by bylo skončeno řízení o žádosti o zaměstnaneckou kartu, je proto s ohledem na § 165 písm. n) zákona o pobytu cizinců věcně příslušné pouze Ministerstvo vnitra. Závěr o tom, že jde o tzv. absolutní věcnou nepřislušnost zastupitelského úřadu a Ministerstva zahraničních věcí k vydání rozhodnutí, jímž se řízení o žádosti o zaměstnaneckou kartu končí, se opírá o skutečnost, že taková rozhodnutí vydaly správní orgány nacházející se v systému orgánů státu zcela mimo institucionální a kompetenční strukturu, které zákon dotýčnou rozhodovací kompetenci svěřuje (Ministerstvo vnitra), a stojící takřkajíc „vedle“ dotýčné struktury. Na tomto závěru nemění nic ani to, že zastupitelský úřad i Ministerstvo zahraničních věcí mají na úsecích pobytů a víz zákonem svěřeny určité kompetence – podstatné je, že tyto kompetence se vůbec

netýkají rozhodování v případech, kdy se řízení o žádosti o zaměstnaneckou kartu končí.“ (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30.5.2017, č.j. 7 Azs 227/2016-36, č. 3603/2017 Sb. NSS).

V daném případě jsou tedy jak napadené rozhodnutí žalovaného, tak rozhodnutí velvyslanectví nicotnými a nejsou způsobilé vyvolávat žádné právní následky.

Podle § 76 odst. 2 s.ř.s. zjistí-li soud, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví rozsudkem tuto nicotnost i bez návrhu. Pokud se důvody nicotnosti týkají jen části rozhodnutí, soud vysloví nicotnou jen tuto část rozhodnutí, jestliže z povahy věci nevyplývá, že ji nelze oddělit od ostatních částí rozhodnutí.

Zdejší soud proto podle § 76 odst. 2 s.ř.s. vyslovil nicotnost jak napadeného rozhodnutí žalovaného, tak rozhodnutí velvyslanectví. Učinil tak bez jednání podle § 76 odst. 3 věty první s.ř.s., z něhož vyplývá, že je-li dán důvod pro postup podle § 76 odst. 2 s.ř.s., soud o věci rozhodne bez nařízení jednání.

III. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s.ř.s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Žalovaný ve věci nebyl úspěšný, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá. Jako na úspěšného hledí zdejší soud na žalobce, a proto mu náleží právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o výši nákladů řízení důvodně a účelně vynaložených, jedná se o náklady na zaplacený soudní poplatek (3 000 Kč) a na právní zastoupení spočívající ve dvou úkonech právní služby (příprava a převzetí zastoupení a podání žaloby) po 3 100 Kč společně se dvěma režijními paušály po 300 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, společně s navýšením o částku odpovídající DPH, celkem tedy 11 228 Kč. Proto byla žalovanému stanovena povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11 228 Kč a k jejich zaplacení k rukám zástupce – advokáta byla stanovena přiměřená lhůta.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 16. listopadu 2017

Za správnost vyhotovení:
R. L.

David Raus, v.r.
předseda senátu